

Практичне заняття 1

ПОНЯТТЯ ПРО ОСОБИСТІТЬ В ПСИХОЛОГІЇ

План

1. Загальне поняття про особистість.
2. Особистість. Індивід. Індивідуальність.
3. Джерела активності особистості.
4. П'ятифакторна модель особистості. }

Поясніть вислів «Не може бути людини без чеснот, так само не може бути людини без жодної вади» Дж. Ч.Добсон

Теми доповідей і рефератів

1. Основні періоди в історії вивчення та дослідження особистості.
2. Психологічна характеристика творчої особистості (на прикладі видатних діячів науки, техніки, культури).
3. Сучасні підходи українських та російських психологів до розгляду структури особистості.
4. Роль біологічного й соціального в структурі особистості.
5. Фактори формування Я-концепції на різних вікових етапах.

Запитання для обговорення

1. Що означають поняття „людина”, „індивід”, „особистість”, „індивідуальність”?
2. Доведіть правильність твердження „Кожна особистість є індивідом, проте не кожний індивід - особистість”.
3. Які Ви знаєте підходи до структури особистості?
4. Які, на Вашу думку, компоненти структури особистості є провідними і визначають поведінку людини?
5. У чому полягає сутність спрямованості особистості? Чи можна розуміти спрямованість людини як прояв усіх притаманних їй спонукань?
6. У чому може виявлятися негативна і позитивна роль установок у житті людини? Чи можна формувати їх цілеспрямовано і як саме?
7. Яку роль відіграють інтереси в діяльності людини? Охарактеризуйте види інтересів?
8. В яких формах виявляються прагнення особистості?
9. Як взаємопов'язані самооцінка особистості та рівень її домагань?
10. Яку особистість можна назвати гармонійною?

Психологічні задачі

1. Чому не можна поставити знак рівності між індивідом і особистістю? Чи відомий Вам факт існування індивіда, який не був би особистістю? Чи відомий факт існування особистості поза і без індивіда як її конкретного носія?

2. Доведіть справедливість Вашої відповіді. 7 Існує думка, що кожна особистість являє собою неповторну єдність спадкових, психічних і соціальних рис, що перебувають у нерозривному зв'язку з конкретною ситуацією життя даного індивіда. Чи можна складне і неповторне, що є в особистості звести до певних груп і розглядати кожную особистість як представника однієї з цих груп?

3. Виділіть окремо ті особливості, які характеризують людину або як індивіда, або як особистість. Сумлінність, несміливість, висока швидкість рухових реакцій, скромність, правдивість, пластичність, упертість, швидкий темп діяльності, реактивність, рухливість, мала чутливість до громадської оцінки.

Практичне заняття 2

ПРИРОДА ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕОРІЯХ

План

1. Психоаналітична теорія особистості.
2. Біхевіоріальна теорія особистості.
3. Гуманістична теорія особистості.
4. Диспозиційна теорія особистості.
5. Діяльнісна теорія особистості.
6. Структура особистості: - за З. Фройдом; - за К. Г. Юнгом; - за С. Рубінштейном; - за К. Платоновим; - за А. В. Петровським.

Поясніть вислів «Забезпечити відповідність своїх домагань наявним силам і засобам – ось найкоротший шлях до щастя» А.Шопенгауер

Питання для роздумів

Чи може у людини з адекватною самооцінкою виникнути стан фрустрації?
Чи можна стверджувати, що віддалена життєва ціль найбільш повно характеризує людину?

Контрольні питання

1. Як розглядав структуру особистості З.Фройд?
2. В чому особливість структури особистості за К.Юнгом?
3. Чому структура особистості за К.Платоновим є досить популярною у вітчизняній психології?
4. Що спільного в психоаналітичних теоріях особистості?
5. Що таке диспозиція? Хто з психологів вперше ввів це поняття?

Тестові завдання

Індивід – це:

1. Конкретна людина з усіма її природними і фізичними якостями.
2. Людина як об'єкт і суб'єкт соціальних відносин
3. Представник роду Homo Sapiens, член певної спільності.

Особистість – це...

1. Індивід як суб'єкт практичної діяльності.
2. Якість індивіда, яка визначається включенням в суспільні відносини і формується в спільній діяльності і спілкуванні.
3. Особлива незмінна духовна сутність, “цілком психологічна істота”.

Вставте пропущені слова в наступний вислів:

Особистість – це людина в сукупності її ...якостей, які формуються у різних видах ... і відношеннях.

В якому рядку названі лише властивості особистості?

1. Зовнішній вигляд, ріст, обличчя, колір очей.
2. Відносно постійні, стійкі властивості, швидкість рухів, характер індивідуального життя, настрої.
3. Вибіркове ставлення до навколишнього світу, увага, пам'ять.
4. Риси особистості, що проявляються в стилі поведінки, в стосунках людей, здібності, характер, темперамент.

Виберіть варіант, у якому людина характеризується як особистість:

1. Приємний голос, наполегливість, ідеали; красива хода; воля.
2. Старанність, правдивість, інтереси, здібності, принциповість, гордість.
3. Чуйність, емоційна збудливість, висока сенсорна чутливість, інтерес до спорту, аперцепція.
4. Відвага, мужність, музичний слух, розум, літературні здібності, синестезія.

Індивідуальність - це:

1. Особистість з її неповторним сполученням психічних станів, емоцій і почуттів.
2. Особистість в її своєрідності і оригінальності психологічних властивостей, процесів і станів.
3. Людина з усіма її фізичними і фізіологічними характеристиками.

У визначенні: психічний стан, який характеризується стійкими поглядами, впевненістю в правильності своїх думок і позицій – розкривається:

1. Ідеал.
2. Переконавання.
3. Почуття.
4. Ерудиція.

Визначення: потреба наслідувати, прийнятий особистістю як зразок поведінки, розвитку, діяльності – розкриває:

1. Потреби.
2. Інтереси.
3. Ідеали.
4. Переконавання.

Визначення: вибіркове ставлення особистості до предметів і явищ навколишнього середовища завдяки їхнього життєвого значення або емоційної забарвленості і привабливості – розкриває поняття:

1. Потреби.
2. Інтереси.
3. Ідеали.
4. Переконавання.

Усвідомлення людиною з допомогою мови себе самої, своїх дій і вчинків, своїх думок, переживань і різноманітних психічних якостей, свого ставлення до природи, до інших людей.

1. Самоутвердження.

2. Свідомість.
3. Самосвідомість.
4. Діяльність.